

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder

Tilrådning fra Fylkesmannen i Aust- og Vest- Agder om vern av Storåna naturreservat i Åmli kommune

Aust-Agder fylke

Juli 2016

Innhold

Om verneområdet	3
Hjemmelsgrunnlag	3
Vurdering etter naturmangfoldloven kapittel II	4
Verneverdier	5
Verneformål	5
Andre interesser	5
Saksbehandling	5
Bakgrunn	5
Verneprosessen for området	6
Viktige endringer etter høring av verneplanen	6
Forvaltning, økonomiske og administrative konsekvenser	6
Lokal og sentral høring	7
Innkome høringsinnspill til verneplanen	7
Fylkesmannens vurdering av innspillene	8
Fylkesmannens tilrådning	8
Vedlegg 1 – Beskrivelse av området	9
Vedlegg 2 – Verneforskrift	11

Om verneområdet

Fylkesmannen i Aust- og Vest- Agder legger med dette fram forslag om å opprette Storåna naturreservat i Åmli kommune, Aust-Agder fylke. Vernet omfatter skogområder på privat eiendom som er tilbudt staten gjennom ordningen med frivillig vern. Skogområdet som foreslås vernet er på om lag 2936 dekar.

Området som foreslås vernet ble kartlagt i 2008 i forbindelse med naturfaglige registreringer av bekkekløfter. Verneområdet innehar store naturverdier knyttet til boreal lauvskog i form av gammel ospeskog, men også verdier knyttet til rik edellauvskog og furuskog. Over de rikeste edelløvsskogspartiene er det bratte svaberg med rik sørbergflora. På sørvestsiden av vassdraget er terrenget dominert av fattig barskog, vekselvis dominert av gran og fur. Relativt mange krevende arter er funnet i den løvdominerte gammelskogen på nordøstsiden av vassdraget. Røsslyng-blokkbær furuskogene i området er vanlig i indre Aust-Agder, men har i dette område tydelige brannspor og trolig høy alder, hvilket gjør de særegne.

Navn	Kommune	Areal	Verneverdi
Storåna	Åmli	2936 daa	(***)/4

Hjemmelsgrunnlag

Skogområdet foreslås vernet som Storåna naturreservat i medhold av lov av 19. juni 2009 nr.100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven). I loven er det gitt hjemmel for opprettelse av ulike vernekategorier i §§ 35 til 39. Generelle mål for områdevern følger av naturmangfoldlovens § 33. Formålet med det enkelte verneområdet må imidlertid beskrives konkret og knyttes opp mot vilkårene som gjelder for den enkelte vernekategori i §§ 36 og 37. Naturreservat er den strengeste verneformen etter naturmangfold-loven.

Vedtak om opprettelse av naturreservater treffes av Kongen i statsråd etter naturmangfold-lovens § 37, som lyder slik:

«Som naturreservat kan vernes områder som

- a) inneholder truet, sjelden eller sårbar natur,*
- b) representerer en bestemt type natur,*
- c) på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold,*
- d) utgjør en spesiell geologisk forekomst eller*
- e) har særskilt naturvitenskapelig verdi.*

Som naturreservat kan også vernes et område som er egnet til ved fri utvikling eller aktive gjenopprettingsiltak å få verneverdier som nevnt i første ledd.

I et naturreservat må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. Et naturreservat kan totalfredes mot all virksomhet, tiltak og ferdsel. I forskriften kan det gis bestemmelser om vern av kulturminner i reservatet.

Treffes vedtak om reservat som krever aktive gjenopprettingsiltak, eller vedtak om reservat der bruk er en forutsetning for bevaring av det biologiske mangfold, skal det samtidig med vernevedtaket legges fram et utkast til plan for skjøtsel for å sikre verneformålet. Planen kan omfatte avtale om bruk av arealer, enkeltelementer og driftsformer. Planen eller avtalen kan

inneholde bestemmelser om økonomisk kompensasjon til private som bidrar til områdets skjøtsel».

Vurdering etter naturmangfoldloven kapittel II

I henhold til naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, og det skal framgå av beslutningen hvordan disse prinsippene er tatt hensyn til og vektlagt i vurderingen av saken. Forvaltningsmålene i §§ 4 og 5 trekkes også inn i skjønnsutøvingen. Bestemmelsene i naturmangfoldloven skal inngå som en integrert del i skjønnsutøvingen ved saksbehandling av vernesaker etter naturmangfoldloven. Miljøkonsekvensene av vernet skal vurderes i et helhetlig og langsiktig perspektiv, der hensynet til det planlagte vernet og eventuelt tap eller forringelse av naturmangfoldet på sikt avveies.

Etter § 8 i naturmangfoldloven skal offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig, bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kunnskapsgrunnlaget om natur- og verneverdiene i det foreslåtte naturreservatet i Storåna er innhentet gjennom de nasjonale naturfaglige registreringene av skogområder i tilknytning til bekkekløfter. Disse registreringene dokumenterer godt natur- og verneverdier i området.

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder har vurdert verneforslagets effekt på naturverdiene. Verneforskriften åpner for at flere pågående aktiviteter kan videreføres, herunder tradisjonelt friluftsliv og bruk av området til små- og storviltjakt. For enkelte aktiviteter vil et vern imidlertid innebære restriksjoner, noe som gir verneverdiene en økt beskyttelse. Ut fra dagens kunnskap om arter og naturtyper i området vil de aktivitetene som er tillatt i henhold til verneforskriften, etter all sannsynlighet ikke få en vesentlig negativ innvirkning på natur- og verneverdiene. Vernebestemmelsene er til hinder for at det kan gjøres vesentlige inngrep i området. Etter Fylkesmannens vurdering vil vernet med stor grad av sannsynlighet føre til en positiv utvikling for artene og naturtypene, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Fylkesmannen er av den oppfatning at den foreliggende kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypenes utbredelse og økologisk tilstand i denne saken står i et rimelig forhold til sakens karakter, og mener derfor at kunnskapsgrunnlaget i naturmangfoldloven § 8 er oppfylt. På denne bakgrunn mener vi at det foreligger nok kunnskap om effekten av vernet slik at føre-var-prinsippet ikke får særlig vekt i denne saken, jf. naturmangfoldloven § 9.

Hvilke aktiviteter og tiltak som kan tillates i det foreslåtte verneområdet bestemmes av verneforskriften. Regulering av disse vil kunne vurderes med hensyn til samlet belastning i naturreservatet. Prinsippet i naturmangfoldloven § 10 om økosystemtilnærming og samlet belastning er med dette vurdert og tillagt vekt.

Prinsippet i naturmangfoldloven § 11 om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver får ikke særlig betydning i denne saken ettersom et vern vil legge vesentlige begrensninger på hvilke tiltak som kan gjennomføres i området. Videre vil eventuelle godkjente tiltak, som regel i samsvar med verneforskriften, ikke ha vesentlig negativ effekt på verneverdiene, registrerte naturtyper, arter eller økosystem. Når det gjelder § 12 kan for eksempel lokaliseringsalternativer være aktuelt å vurdere i forbindelse med søknader om dispensasjon fra verneforskriften.

Verneverdier

Naturkvaliteter og verneverdier i det foreslåtte verneområdet er beskrevet i BioFokus-rapport 28-2009 «Naturfaglige registreringer av bekkekløfter i Buskerud, Telemark, Aust-Agder, Vest-Agder og Møre og Romsdal». Faktaark med beskrivelse og kart over lokaliteten er publisert i skogdatabasen NARIN (<http://www.borchbio.no/narin/>). Det foreslåtte Storåna naturreservat ble kartlagt i 2008 i forbindelse med naturfaglige registreringer av bekkekløfter. Det området som nå foreslås vernet strekker seg lenger vest og øst enn det området som ble kartlagt og innebærer en god arrondering. Den foreslåtte avgrensningen av verneområdet innebærer at en får dekket viktige naturverdier, noe Fylkesmannen mener er positivt.

Den foreslåtte opprettelsen av Storåna naturreservat representerer en nasjonal viktig bekkekløft i sammenheng med gammelskog og rik edelløvsog. De største naturverdiene er konsentrert til østsiden av vassdraget hvor store arealer med ospeskog er dominerende sammen med rik edelløvsog. Over de rikeste edelløvsogspartiene er det bratte svaberg med rik sørbergflora. På sørvestsiden av vassdraget er terrenget dominert av fattig barskog, vekselvis dominert av gran og fur. Relativt mange krevende arter er funnet i den løvdominerte gammelskogen på nordøstsiden av vassdraget. Røssleng-blokkbær furuskogene i området er vanlig i indre Aust-Agder, men har i dette område tydelige brannspor og trolig høy alder, hvilket gjør de særegne. Med foreslått avgrensning er området vurdert til å ha nasjonal (***) verneverdi. Området er i tillegg vurdert etter en egen skala for bekkekløfter med en verdiskala fra 0 til 6 og fikk verdi 4 (regional/nasjonal verneverdi). En nærmere beskrivelse av de naturfaglige registreringene finnes under områdebeskrivelsen lenger bak i verneplanen. Fylkesmannen har vurdert at dette område vil kunne bidra til inndekking av de prioriterte skogvern manglene: rik edelløvsog, lavlandsskog, boreal løvsog og til dels urskogspreget furuskog og ikke minst bevaring av en nasjonal viktig bekkekløft i indre Agder. I tillegg vil området i kombinasjon med Årdalen, Rukkevatn og Furuheia naturreservat danne et stort sammenhengende vernet område i indre Agder.

Verneformål

Formålet med vernet er å bevare et område med forekomster av rik edelløvsog med store ospetrær, alm-lindeskog, forekomster av gammel løv- og barskog i en regional særegen bekkekløft, og artsmangfoldet knyttet til naturtypene.

Andre interesser

Det tilbudte området er for øvrig i bruk til små- og storviltjakt samt en del friluftsliv på stien opp til Rjukanfossen.

Saksbehandling

Bakgrunn

Norge har forpliktet seg til å ta vare på vårt biologiske mangfold gjennom nasjonale målsettinger og internasjonale avtaler. Vern av skogområder skal bidra til et representativt vern av skogtyper og sikre trua arter og naturtyper i norsk skog. Norge har stor variasjon av skogtyper, også skogtyper som er internasjonalt sjeldne. Nær 50 prosent av de trua og nær trua artene i Norge lever i skog.

Vern av skog har de siste 15 årene vært prioritert i verneplanarbeidet i Norge og Stortinget har nylig vedtatt et mål om vern av 10 prosent av skogarealet. Målet er langsiktig, og vern av privat skog skal fremdeles være frivillig. Gjennom behandlingen av St.meld. nr. 25 (2002-2003) sluttet Stortinget seg til Regjeringens innstilling om en kraftig opptrapping av skogvernet. Den samme stortingsmeldingen trakk også fram viktige prinsipper og satsingsområder for en opptrapping av skogvernet. Et slikt prinsipp er at et utvidet skogvern skal følge de faglige anbefalingene fra rapporten til NINA og Skogforsk om «Evalueringen av skogvernet i Norge».

Regjeringens arbeid knyttet til vern av skog foregår nå etter to hovedlinjer; frivillig vern av skog og vern av skog på statens grunn. I stortingsmeldingen trekkes begge strategiene fram som viktige for å oppnå myndighetenes mål for det fremtidige skogvernet i Norge. Ordningen med frivillig vern innebærer at skogeier(e) tilbyr staten vern av egne skogarealer. Arbeidet skjer i nært samarbeid mellom Norges skogeierforbund og miljøvernmyndigheten. Miljøvernmyndigheten vurderer tilbudet og iverksetter gjennomføring av naturfaglige registreringer for å få kartlagt verneverdiene. Dersom det etter en slik registrering er aktuelt å fremme et forslag om vern for det kartlagte arealet, blir det holdt forhandlinger med grunneier(e) om avgrensning, utforming av verneforskrift samt økonomisk erstatning. Når staten og grunneier er kommet til enighet om disse punktene vil verneforslaget gjennomgå saksbehandling i tråd med reglene i naturmangfoldloven.

Verneprosessen for området

Fylkesmannen mottok tilbud om frivillig vern fra en grunneier i starten av 2013. Natur- og verneverdier i det foreslåtte naturreservatet er registrert og kartlagt gjennom den nasjonale kartleggingen av bekkeløfter gjennomført i 2008. Skogtaksering ble gjennomført i mai/juni 2016 og danner grunnlaget for beregning av erstatningsbeløp. Avtaleinngåelse antas å være fullført senest i løpet av høsten 2016.

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder sendte ut melding om oppstart av verneprosess for opprettelse av Storåna naturreservat den 19.04.2016. Oppstartsmeldingen ble sendt ut til grunneiere, Åmli kommune, Aust-Agder fylkeskommune, Statens Vegvesen Region Sør, Agder Energi samt aktuelle lag og foreninger.

Viktige endringer etter høring av verneplanen

I verneforskriften som ble sendt på høring oppstod det en mindre skrivefeil i forhold til hvor stort et areal verneområdet dekker. I vedlagt verneforskrift er dette rettet opp.

Forvaltning, økonomiske og administrative konsekvenser

Utgangspunktet for å opprettholde verneverdiene i naturreservatet er at skogen skal få utvikle seg fritt uten nevneverdig skjøtsel. Det antas videre at det heller ikke vil være nevneverdig behov for skjøtsel i området i fremtiden. Dersom dette behovet skulle endre seg med tiden, vil forvaltningsmyndigheten utarbeide en forvaltnings- eller skjøtelsesplan. Videre må forvaltningsmyndigheten også sørge for tilgjengelige ressurser for administrasjon av området, herunder behandling av eventuelle dispensasjonssøknader samt oppfølging av oppsynstjenesten.

Lokal og sentral høring

Verneplanen ble videre sendt på sentral høring til følgende parter: Norsk organisasjon for terreng sykling (NOTS), AVINOR AS, Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard, Biologisk institutt, Universitetet i Oslo, Den Norske Turistforening, Fakultetet for naturvitenskap og teknologi – NTNU, Forsvarsbygg, Friluftslivets fellesorganisasjon, Friluftsrådene Landsforbund, Jernbaneverket, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Kommunenes sentralforbund, Luftfartstilsynet, Natur og Ungdom, NHO Reiseliv, Norges Bondelag, Norges Fjellstyresamband, Norges Geologiske Undersøkelser, Norges handikapforbund, Norges Idrettsforbund og olym. og paraolymp., Norges Jeger- og Fiskerforbund, Norges Luftsportsforbund, Norges Miljøvernforbund, Norges Naturvernforbund, Norges Orienteringsforbund, Norges vassdrags- og energidirektorat, Norsk Biologforening, Norsk Bonde- og Småbrukarlag, Norsk Botanisk Forening, Norsk institutt for naturforskning, Norsk institutt for skog og landskap, Norsk Orkideforening, Norsk Ornitologisk Forening, Norsk Sau og Geit, Norsk Zoologisk Forening, Norskog, NSB hovedadm., NTNU, Ringve botaniske have, NTNU, Vitenskapsmuseet, Riksantikvaren, SABIMA, Statens Kartverk, Landbruksdirektoratet, Statkraft SF, Statnett SF, Stedsnavntjenestene for Østlandet og Agderfylkene, Statskog, Norges miljø- og biovitenskapelige universitet, Universitetet i Bergen, Universitetet i Tromsø, Universitetets naturhistoriske museer og botanisk hage, Vegdirektoratet, Verdens Naturfond og Villreinerådet i Norge.

Innkomne høringsinnspill til verneplanen

Ved høringsfristens utløp var det kommet inn (9) ni innspill til verneplanen. En sammenfatning av innspillene følger nedenfor.

Språkrådet, Statens vegvesen, Jernbaneverket, Kartverket og Direktoratet for mineralforvaltning har ingen merknader

Aust-Agder fylkeskommune har ingen merknader til vernet men ønsker at informasjon om naturreservatene og naturverdiene i området settes opp i naturreservatet for publikum. Rjukanfossen som ligger i Årdalen naturreservat er et mye brukt turmål og stien vil i sin helhet bli liggende i Storåna naturreservat.

Åmli kommune kommenterer at det er et skogsareal i verneområdet nord for Dale som i kommuneplanen er lagt ut til fremtidig hyttebygging.

Landbruksdepartementet ønsker at naturreservatet åpnes for beiting og utsetting av saltstein, samt mulighet for nødvendig bruk av motorferdsel for utsetting av saltstein.

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard peker generelt på viktigheten av å ivareta hensynet til mineralressursene i verneprosessen for å unngå båndlegging av mineralressurser innenfor verneområdet og restriksjoner og/eller begrensninger på uttak av mineralressurser utenfor verneområdet. De har utover dette ingen merknader til opprettelse av naturreservatet.

Norsk organisasjon for terrengsykling er positive til opprettelse av vernet, men ber om at verneforskriften tillater sykling på eksisterende veier og stier.

Fylkesmannens vurdering av innspillene

Fylkesmannen anser det ikke som nødvendig at kommentere innspill fra Språkrådet, Statens Vegvesen, Jernbaneverket, Kartverket og Direktoratet for mineralforvaltning.

Aust-Agder fylkeskommune – Fylkesmannen er helt enig med Aust-Agder fylkeskommune i at publikum bør bli informert om naturreservatene og naturverdiene i verneområdene.

Fylkesmannen har satt opp skilt med informasjon om Årdalen naturreservat og vil også vurdere etter vernet, at sette opp informasjon omkring Storåna naturreservat.

Åmli kommune – Fylkesmannen har tatt kommunens kommentarer til orientering og forventer at kommunen ved neste kommunerulling endrer arealet tilbake til LNF-område.

Fylkesmannen vurderer i hvert tilfelle om et område er verneverdi og kan derfor ikke begrense vernet i Åmli på generelt basis.

Landbruksdepartementet – Fylkesmannen har tatt ønsket om åpning av beiting, utsetting av saltstein og nødvendig bruk av motorferdsel for utsetting av stein i Storåna naturreservat til etterretning og det er skrevet inn i verneforskriften.

Fylkesmannens tilrådning

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder anbefaler opprettelse av Storåna naturreservat med de endringer som fremgår av tilrådingen. Justert vernekart og verneforskrift finnes som eget vedlegg til tilrådingen.

Vedlegg 1 – Beskrivelse av området

LOKALITET:	Storåna
KOMMUNE:	Åmli
FYLKE:	Aust-Agder
VERNEKATEGORI (samlet omr.):	Nasjonalt verneverdig (***)
VEGETASJONSSONE:	Mellomboreal
HØYDE OVER HAVET:	Ca. 360 -733 m.o.h
AREAL:	2936 daa

Områdebeskrivelse

Området ligger øverst i Tovdal, nord for Dale, i Åmli kommune, og er i et skogslandskap som dekker en relativt bratt lisi side nord for fjellet Nova (657 moh.) og nord og øst for Selefjellet, bare avbrutt av enkelte små myrområder. Innenfor undersøkelsesområdet drenerer vassdraget ganske rettlinjet mot sørøst. Hoveddalføret har en relativt dyp og markert profil. Øverst ved Rjukanfossen har dalen karakter av et trangt juv, deretter canyon, før dalen vider seg betydelig ut til en bred U-dal med slak, gryteformet sørside, men bratt stigende nordøstside. Rjukanfossen skyldes at hovedvassdraget faller vinkelrett ned i en dyp bergsprekk som utgjør begynnelsen på canyonen. Fallet er nesten vertikalt og ca 20-30 høydemeter og produserer kraftig fosserøyk. Berggrunnen består av øyegneis/granitt i vestlige deler og av diorittisk til granittisk gneis i østlige deler av området. Løsmassene består i hovedsak av bart fjell med stedvis tynt løsmassedekke. Det undersøkte sområdet ligger innenfor mellomboreal vegetasjonssone. Ifølge Moen (1998) dominerer barskog og gråor-heggeskoger og en rekke varmekjære arter har sin høydegrense i denne sonen. Hele området ligger også innenfor klart oseanisk seksjon, O2 (Moen 1998) som karakteriseres av vestlige vegetasjonstyper og arter som er avhengige av høy luftfuktighet.

Skogstruktur/påvirkning

Det tilbudte området er ligger i forlengelse av eksisterende Årdalen naturreservat mot sør og det inneholder derfor mange av de samme skogstypene. Skogen nord for Nova og øst for Selefjellet er karakterisert av å ha flere sjikt og stor variasjon i alder og dimensjoner. Lenger ned i lien, og spesielt i områdene på vestsiden av Storåna, er det mye ung skog. Mye av det samme mønsteret gjelder også for nøkkelelementer som læger og gadd. Dette finnes mest i de høyest liggende områdene, og spesielt i nedre del av bergveggen øst for Selefjellet. I områdene nær Storåna er det lite av slike nøkkelelementer. Området sør for Selefjellet domineres av røssllyng-blokkebær furuskog. Her er det flere grove furugadder med tydelige brannspor. Denne skogstypen dominerer også videre østover og mot toppen av Novi. Selv om ingen aldersboringer ble foretatt, så er denne skogen gammel. Flere av trærne har bl.a. avflatet kronestruktur, mange har en vridd stamme og barken er gjerne tykk og grov. Av tidsmessige årsaker ble ikke disse områdene kartlagt som en egen naturtype i dette prosjektet. Mange av granene i områdene kartlagt som rik blandingsskog i lavlandet, har høy alder. Dette gjelder trolig også for ospene her, der mange er storvokste. Flere store osper er også liggende og delvis nedbrutt. Samlet sett er det derfor en relativt variert skogstruktur.

Enkelte områder, spesielt de vest for Storåna, består av ung skog. Hogst i de nedre delene av liene nord for Novi og øst for Selefjellet har trolig vært vanlig, mens det oppover i høydene har vært mer selektiv hogst. I området nord for Novi, og omtrent mellom høydekotene 400 m til 470 m, er det enkelte felt der gran trolig er plantet inn. Med disse unntakene, så er det undersøkte området lite påvirket av nyere tids skogbruksaktiviteter.

Verneverdier

De største naturverdiene er konsentrert til østsiden av vassdraget hvor store arealer med ospeskog er dominerende sammen med rik edelløvskog. Over de rikeste edelløvskogspartiene er det bratte svaberg med rik sørbergflora. På sørvestsiden av vassdraget er terrenget dominert av fattig barskog, vekselvis dominert av gran og fur. Området har 5 registrerte kjerneområder hvorav to er rik edelløvskog (Øst for Selefjellet og Rjukanlia). En med store gamle ospetrær (B-verdi) og en med alm og lind (A-verdi). To områder ble karakterisert som gammel barskog (Novi og Pelatusdal), mens det siste kjerneområde er en bekkekløft (Klemma) (Rapport 2083, Ihlen mfl. 2014)

Verneformål

Området foreslås vernet som naturreservat med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62.

Formålet med vernet er å bevare et område med forekomster av rik edelløvskog med store ospetrær, alm-lindeskog, forekomster av gammel løv- og barskog i en regional særegen bekkekløft, og artsmangfoldet knyttet til naturtypene.

Tekniske inngrep

Det er ingen kjente tekniske inngrep i området.

Planstatus

I gjeldende kommuneplan er området som foreslås vernet hovedsakelig avsatt til landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF) i kommuneplanen, en mindre del er avsatt til fremtidig hyttefelt.

Andre interesser

Området er i dag i bruk til små- og storviltjakt. Det er også mye i bruk til friluftsliv, spesielt stien fra parkeringen på Dale og opp til toppen av Rjukanfossen. Utover dette er ikke Fylkesmannen kjent med at det er andre interesser knyttet til området.

Vedlegg 2 – Verneforskrift

Forskrift om vern av Storåna naturreservat i Åmli kommune i Aust-Agder fylke

Fastsatt ved kongelig resolusjonmed hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med vernet er å bevare et område med forekomster av rik edelløvskog med store ospetrær, alm-lindeskog, forekomster av gammel løv- og barskog i en regional særegen bekkekløft, og artsmangfoldet knyttet til naturtypene.

§ 2 Avgrensing

Naturreservatet berører følgende gnr/bnr: 6/2 og 3 i Åmli kommune.

Naturreservatet dekker et totalareal på 2936 dekar.

Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokkdatert Miljøverndepartementet De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Åmli kommune, hos Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder fylke, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet. Det samme gjelder jordskiftekartet som lages etter grensemerking.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra naturreservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c) Området er vernet mot ethvert tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall,

gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt.
Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.

- d) Bruk av naturreservatet til teltleirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.
- e) Bålbrenning er forbudt.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c) Skadefelling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d) Vedlikehold av bygninger, veier og andre anlegg og innretninger som er i bruk på vernetidspunktet.
- e) Merking, rydding og vedlikehold av stier, løyper, bruer og skilt som eksisterte på vernetidspunktet.
- f) Drift, vedlikehold og nødvendig istandsetting ved akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg.
- g) Oppgradering/fornyelse av kraftledninger for heving av spenningsnivå og økning av linjetverrsnitt når dette ikke forutsetter vesentlig fysiske endringer i forhold til verneformålet.
- h) Bålbrenning med nedfalden tørrkvist eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldene lovverk.
- i) Beiting

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.
- b) Utenom eksisterende veier eller traseer godkjent gjennom forvaltningsplan, er bruk av sykkel, hest og kjerre samt ridning forbudt.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.
- b) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- c) Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett terrenggående beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- d) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- b) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- c) Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- d) Tilrettelegging og bruk av reservatet for friluftsliv og pedagogiske aktiviteter dersom det ikke er i strid med vernevedtakets formål.
- e) Oppgradering/fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under § 4.
- f) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med drift og vedlikehold av eksisterende energi- og kraftanlegg, og oppgradering/fornyelse av kraftledninger.
- g) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 d, e og § 7 h.
- h) Utsetting av saltstein
- i) Naudsynt motorferdsel langs eksisterende sti på vinterføre med snøskuter til Stuvestøyl, Vitestøyl og Ånebjør som ligger i Årdalen naturreservat for transport av ved, materialer og utstyr.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan foreta tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning og skjøtsel av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.